

Tilsynserklæring for Rudolf Steiner Skolen i Aarhus Skoleåret 2014-15

Tilsynserklæring vedrørende det forældrevalgte, eksterne tilsyn.

Tilsynet er foretaget på:

Rudolf Steiner Skolen i Aarhus
Strandvejen 102
8000 Aarhus
Skolekode: 75 10 62

Tilsynet er foretaget af:

Lærer, cand.phil.
Britta Toft
Haslegårdsvænget 37
8210 Aarhus V
Tilsynsførende er certificeret ifølge gældende lov.

Indhold i Tilsynsrapporten

1. Det lovbestemte tilsyn
2. Undervisningsplaner og periodeplaner
3. Rammer for tilsynsbesøgende
4. Fra tilsyn i klasser og fag
5. Evaluering af skolens samlede undervisningstilbud
6. Forberedelse til frihed og folkestyre

1. Det lovbestemte tilsyn

Tilsynet og tilsynserklæringen er foretaget og udarbejdet på baggrund af gældende Bekendtgørelse af lov om friskoler og private grundskoler (Lbk nr 917 af 13.08.2014) med tilhørende relevante forskrifter.

Det lovbestemte, forældrevalgte tilsyn omfatter som minimum følgende punkter:

- Elevstandpunkterne i fagene dansk, regning/matematik, engelsk og historie og hvorvidt disse opfylder forventninger og krav svarende til folkeskolens niveau.
- Hvorvidt skolens samlede undervisningstilbud står mål med, hvad der almindeligvis kræves i Folkeskolen.
- Fagernes målbeskrivelser i fagene dansk, regning/matematik og engelsk og hvorvidt disse er på højde med folkeskolens
- Opfyldelse af skolens mål om at opdrage børnene til frihed og folkestyre.

Rudolf Steiner Skolen er ikke en prøveafholdende skole og afholder dermed heller ikke Folkeskolens Afgangsprøve.

2.Undervisningsplaner og periodeplaner

Som grundlag for en vurdering af elevernes standpunkter i de ovennævnte tilsynspligtige fag er anvendt skolens undervisningsplaner. Undervisningsplanerne for de enkelte fag er tilgængelige på skolens hjemmeside. (www.steinerskolen-aarhus.dk) Undervisningsplanerne skønnes at stå mål med Folkeskolens Læreplan – og samtidig står de mål med de retningslinjer, der gøres gældende i Vejledningen om udarbejdelse af del- og slutmål samt undervisningsplaner for friskoler og private grundskoler. (VEJ nr 9732 af 21.11.2005)

I den sammenhæng skal der gøres opmærksomt på, at der er en forskydning i forholdet mellem Steinerskolens undervisningsplaner og Folkeskolens, idet folkeskolens mål i dansk efter 2. klasse først nås på Steinerskolen efter 3.klasse. På Steinerskolen er det således målet, at eleverne først skal kunne læse efter 3. klasse.

3.Rammer for tilsynsbesøgene i 2014-15

Forud for tilsynsbesøgene blev der den 8. december 2014 afholdt et møde mellem skoleledelsen og tilsynsførende, hvor det blev besluttet, at der i dette skoleår skulle være specielt fokus på indskoling. Desuden har der været fokus på udskoling (9.klasse). Endelig har der været fokus på tilrettelæggelsen af sprogundervisningen (engelsk og tysk) op igennem hele forløbet. Den 8. april 2015 blev der desuden afholdt et møde med bestyrelsen, hvor tilsynets indhold og rammer blev fremlagt og hvor der desuden var en drøftelse af materialeanvendelsen i undervisningen. Endelig er resultatet af tilsynet blevet fremlagt på skolens Årsmøde den 30.maj 2015. De aktuelle tilsynsbesøg er blevet kalenderlagt og meddelt forud for besøgene. I indeværende periode har de 'ordinære' tilsynsbesøg udgjort 4 dage. (Se Bilag 1 i slutningen af rapporten.) Besøgene er blevet fulgt op med en samtale med den enkelte lærer om særlige fokuspunkter.

Ved de konkrete tilsynsbesøg i klasserne er der blevet sat fokus på:

- Elevernes standpunkter sammenholdt med målene i undervisningsplanerne
- Fagdidaktiske kompetencer, herunder planlægning af undervisningen, lektionens forløb, tilrettelæggelsesformer, brug af undervisningsmaterialer
- Relationskompetencer, herunder lærerens fremtræden i klassen og karakteren af lærerens forhold til klassen
- Klasseledelseskompetencer, herunder karakteren af den måde klassen ledes på

Disse fokuspunkter har dannet udgangspunkt for de efterfølgende samtaler med lærerne. (Se Bilag 2 i slutningen af rapporten.)

4.Fra tilsyn i klasser og fag

Der er foretaget besøg på alle skolens klassetrin med undtagelse af 8. klasse. Denne undtagelse skyldes udelukkende praktiske vanskeligheder med tilrettelæggelsen. Ikke alle klasser er blevet besøgt. Til gengæld har nogle klasser haft besøg i flere fag. (Se Bilag 1.)

Generelt vurderes det at elevstandpunkterne i fagene dansk, regning/matematik, engelsk og historie opfylder forventninger og krav svarende til folkeskolens niveau. I nogle klasser er der en stor niveauspredning, som betyder at enkelte elever ikke har et niveau, der svarer til klassetrinnet. Dette skyldes dels den almindelige inklusion, dels skyldes det indtag af nye elever, der ikke er på klassens niveau. Dette er drøftet med både lærere og ledelse i de aktuelle klasser og tilsynet følger op herpå i det nye skoleår i henhold til gældende bekendtgørelse om tilsynsføring.

Generelt skal der fortsæt være skarpt fokus på de centrale kundskabs- og færdighedsområder i de enkelte fag, sådan som disse er beskrevet i

undervisningsplanerne. For at optimere færdighedsindlæringen er det nødvendigt, at der både er fokus på undervisningens tilrettelæggelse samt anvendelsen af materialer. Begge dele er med til at bestemme det faglige niveau samt sikre færdighedsindlæringen.

Med hensyn til undervisningens tilrettelæggelse skal det fremhæves, at der i mange klasser foregår en tilrettelæggelse af undervisningen på et højt niveau som indebærer at eleverne overvejende er problemløsende og samarbejdende og ikke blot receptive og reproducerende.

Med hensyn til anvendelsen af undervisningsmaterialer anbefales det, at der fremadrettet holdes fokus på at anvende tilstrækkelige materialer og opgaver, og at disse tekster og opgaver støtter op om lektionens læringsmål.

Omgangstonen mellem lærer og elever er respektfuld og anerkendende. Alle elever bliver set og hørt og der er generelt en respektfuld omgangstone.

Der er en klar struktur omkring lektionerne med tydelig kontrol over start og slut.

5.Evaluering af skolens samlede undervisningstilbud

Undervisningen er bygget op omkring steinerpædagogiske målsætninger, herunder den særlige opfattelse af barnets udvikling i 7 års perioder. Dette afspejler sig både i den måde skoledagen er bygget op på, skoleårets cyklus samt udbuddet af fag. Der henvises til skolens hjemmeside for en uddybning heraf. (www.rrs8660.dk)

Skoledagen starter med fælles morgensamling/morgensang. En klasse er for én uge ad gangen ansvarlig for sang og recitation af vers eller lignende. I de 2 første timer er der hovedfag, hvor der i 3-4 uger undervises i det samme fag, f.eks. matematik, historie samfundsfag, biologi m.v. Dette giver meget fin mulighed for fordybelse i fagene. Derefter er der fagtimer, der typisk starter med sprogfag og derefter går timerne over i mere kreative, musiske og håndværksmæssige fag.

Den enkelte lærer udarbejder en periodeplan der gælder for ét skoleår ad gangen. Periodeplanen angiver hvilke fag der arbejdes med i hovedfagstimerne, hvor lang tid de enkelte perioder varer samt en angivelse af de kompetence- og læringsmål, der skal opnås i perioden. Periodeplanerne er, ligesom Undervisningsplanerne bygget op omkring de særlige steinerpædagogiske målsætninger.

De forskellige fagkredse er bredere og langt mere omfattende end folkeskolens. Fagernes indhold og målsætninger er tilpasset alderstrinnet og kommer til udtryk i fagernes undervisningsplaner. Skolen lever på denne måde op til sin målsætning om at give en helhedsorienteret undervisning der lægger vægt på at give eleverne kundskaber, der udvikler deres tanke, følelse og vilje.

Tilsynet vurderer, at de fagområder og emner, der udbydes på Steinerskolen, er dækkende for den fagkreds og de obligatoriske emner, som folkeskolen omfatter. Som det fremgår af ovenstående findes en del af Steinerskolens fag og fagområder ikke i Folkeskolen.

I de fleste klasser er der elever, der har brug for særlig støtte (inklusion). Dette gives enten i form af tilstedeværelsen af en støttelærer eller den enkelte elev forlader klassen for at modtage særlig undervisning.

Det er tilsynets vurdering, at der generelt sker en stadig større niveauspredning i klasserne og at der fortsat skal være fokus på, hvorledes inklusionen håndteres i de enkelte klasser, herunder også fokus på hvorledes undervisningsdifferentieringen varetages.

Der er ikke elever med fremmesproget baggrund, der har behov for sprogstimulering. Alle taler og forstår dansk.

6. Forberedelse til frihed og folkestyre

I målsætningen for Rudolf Steiner Skolen i Aarhus gøres det gældende, at, "skolen er et folkeligt initiativ, der styres efter traditionelle demokratiske erfaringer, hvor den enkeltes frihed, mindretallets rettigheder og deltagernes ligeværdighed er centrale omdrejningspunkter.

Børnene skal i deres dagligdag leve i og lære af en sådan demokratisk praksis. De skal efter evne inddrages i beslutninger om egne forhold og på den måde vokse ind i et fællesskab, der bæres af frihed, ansvar og empati."

Det er tilsynets oplevelse ved besøgene på skolen, at skolen fuldt ud lever op til målsætningen. Lærerne møder eleverne med stor respekt for den enkeltes frihed, integritet og muligheder. Samtidig bliver de mødt med opmærksomhed, omsorg, anerkendelse og relevante, alderssvarende krav. Dette kommer til udtryk både i den almindelige omgang med eleverne og i den måde undervisningen tilrettelægges på samt i de krav, der stilles til eleverne og deres måde at omgås hinanden på.

Det er således tilsynets helt entydige vurdering, at skolen efter sit formål og i hele sit virke forbereder eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikler og styrker elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene.

Undervisningssproget er dansk.

Britta Toft
Tilsynsførende
18. juni 2015

Tilsynsbesøg

Forår 2015

Uge 9 Onsdag den 25. februar	Kl. 8.00 - 10.00 3. klasse, dansk	Lærer: HPM Samtale: kl. 13.15
	Kl. 10.15 - 11.00 1.klasse B, engelsk	Lærer: IBM Samtale kl. 12.30
	Kl. 11.30 - 12.15 9. klasse, dansk	Lærer: IK Samtale: umiddelbart efter
Uge 11 Torsdag den 12. marts	Kl. 8.00 - 10.00 3. klasse, regning	Lærer: HPM Samtale: Kl. 10.00
	Kl. 10.15-11.00 2. klasse, tysk	Lærer: ME Samtale: kl. 11.00
	Kl. 11.30 -12.15 4. klasse J, tysk	Lærer: MM Samtale: umiddelbart efter
	Kl. 12.25-13.10 4. klasse L, tysk	Lærer: MM Samtale: umiddelbart efter
Uge 22 Torsdag den 28. maj	Kl. 8.00-10.00 9. klasse, litteratur	Lærer: JN Samtale: kl. 11.05
	Kl. 10.20-11.05 1.vg. engelsk	Lærer: IG Samtale: kl. 13.40
Uge 21 Torsdag den 21. maj	Kl. 8.00-10.00 1.B, hjemstavn	Lærer: AFC Samtale: kl. 11.05
	Kl. 10.20-11.05 7. klasse, matematik	Lærer: AB Samtale: kl. 13.25
	Kl. 11.45-12.30 6. klasse, matematik	Lærer: HM Samtale: umiddelbart efter

Hvis *tidspunkterne ikke passer jer* eller hvis *I har planlagt anden aktivitet i undervisningen end den angivne*, vil jeg bede jer kontakte mig på mail: britto@live.dk

I samtalerne vil jeg - ud over elevernes faglige niveau - gerne drøfte:

- Undervisnings- og Årsplaner for perioden/ hovedfaget
- Elevmapper, evalueringer el. evt. vidnesbyrd
- Undervisningens tilrettelæggelse

Britta Toft / 17. februar 2015

Tilsyn Fokuspunkter

Klasse	Lærer
Fag	Dato

Elevernes standpunkter

	Står elevernes færdigheder mål med færdighedsmålene i undervisningsplanen
--	---

Fagdidaktiske kompetencer

Planlægning af undervisningen	<ul style="list-style-type: none"> • Er der en dagsorden for dagens lektioner og bliver den gennemgået? • Er der klare og synlige lærings- og færdighedsmål: <ul style="list-style-type: none"> ○ For perioden ○ For lektionen • Er undervisningen differentieret / tilrettelagt efter individuelle forudsætninger?
Lektionens forløb	<ul style="list-style-type: none"> • Lektionens tempo • Stoffets progression • Passende afveksling, udfordring, aktivitetsniveau
Læringsaktiviteter/ tilrettelæggelsesformer	<ul style="list-style-type: none"> • Hvilke tilrettelæggelsesformer <ul style="list-style-type: none"> ✓ Læreroplæg med elevspørgsmål ✓ Elevoplæg med elevspørgsmål ✓ Fælles/individuel overhøring ✓ Klassedialog/ debat ✓ Instruktion (til gruppearbejde/ selvstændige opgaver) ✓ Selvstændige opgaver ✓ Gruppearbejde ✓ Projektarbejde ✓ Værksteder ✓ Rollespil

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Osv. • I hvor høj grad opstilles målrettede læringsituationer og problemløsningsprocesser i praksisfællesskaber (man lader kursisterne finde løsninger i samarbejde med hinanden).
Undervisningsmidler	<ul style="list-style-type: none"> • Hvilke undervisningsmidler: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Tavle ✓ IT-TV-Film ✓ Lærebøger ✓ Kopierede ark ✓ Selvfremstillet materiale ✓ Autentisk materiale (Aviser, arbejdsinstruktioner) ✓ Osv. osv.

Relationskompetencer

	<ul style="list-style-type: none"> • Hvordan vises der respekt og anerkendelse? • Øjenkontakt, kropsholdning – hvordan bevæger læreren sig i klasserummet? • Hvordan er tonen? • Har læreren alliancepartnere? Foregår der en ligeværdig dialog?
--	--

Klasseledelseskompetencer

	<ul style="list-style-type: none"> • I hvor høj grad er det læreren, der leder klassen? • Feedback og spørgeteknik? • Hvordan ledes diskussioner: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bliver alle hørt? 2. Skærer læreren igennem? • Hvordan reagerer læreren på elever, der ikke kommer til tiden? • Har læreren kontrol over timens start og slut?
--	--

Opfølgende samtale

Lærerens refleksioner over egen undervisning.

Tilsynsførendes refleksioner over lærerens undervisning.

Britta Toft / 22.1.2015